

NIEKOĽKO ZELENÝCH ZÁZNAMOV NADROZMERNEJ ČIERNEJ SKRINKY

SEVERAL GREEN RECORDS OF AN OVERSIZED BLACK BOX

téma
theme

Barbara Benish (CZ/USA)
Zdena Kolečková (CZ)
Silvia Krupinská (SK/UK)
Elena Martí Manzanares (ES)
Agáta Marzecová (SK/EE)
Lucie Mičíková (CZ)
Kristyna a Marek Milde (CZ/USA)
Dagmar Šubrtová (CZ)
Magda Tothová (SK/DE)
Edita Vološčuková (SK)
Monika Germuška Vrancová (SK)

Výstava, uvedená v rámci dramaturgického cyklu *Téma*, reflektuje svet ako dystopickú čiernu skrinku blízku katastrofe v rámci hľadania nových „zelených“ alternatív v dielach 12 umelcov zo 7-mich krajín (SK, CZ, USA, UK, ES, EE, DE). Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Premiérový medzinárodný výstavný projekt Galérie umelcov Spiša je utopicko – dystopickým zamyslením sa nad budúcnosťou našej planéty. Diela desiatich súčasných umelkýň a jednej autorskej dvojice reflektujú v diferentných médiách súčasný environmentálny stav aj vízie možných nových svetov.

Názov výstavy odkazuje k vymedzeným ekologickým umeleckým projektom a snahám v čase masívnej deštrukcie prírodného prostredia. Čiernou skrinkou sa v prenesenom význame stáva celá naša planéta, ktorá neľútostne zaznamenáva každú našu akciu. Čierna skrinka je rakvou, ale aj utopickým čiernym Malevičovým štvorcom, kozmologickou budúcnosťou s (Kollerovským) otáznikom. Čierny štvorec / skrinka môže byť smrťou aj znovuzrodením sveta a umenia, môže a nemusí byť finálnou bodkou za nenásytnou ľudskou civilizáciou. Podľa behaviorálnych psychológov je aj ľudský mozog čiernou skrinkou. Ľudská myseľ reaguje na podnety – ak chceme zmeniť správanie, musíme zmeniť podnety, nie myseľ, ktorá na podnety reaguje. Práve k tomu môže slúžiť umenie, ktoré má jedinečnú schopnosť premieňať informácie na emócie. Jednotlivé diela či projekty vybraných umelkýň a umeleckej dvojice sú snahou o hľadanie lepšieho, „zelenšieho“ sveta. Sú náčrtom ekologicky zameraných ideí, možných východísk, lokálnych revitalizácií, či environmentálnych akcií v diferentných médiách, od prác na papieri po objekt, video a inštaláciu, s využitím nájdených a recyklovaných materiálov. Aj keď sa tieto snahy môžu zdať menšinové a zanedbateľné, majú svoj význam v distribúcii myšlienok, ktoré stoja na začiatku každej zmeny.

Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.,
autorka a kurátorka projektu

Kurátorka: Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD. – GUS
Produkcia: Mgr. Lenka Kráľová – GUS
Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS
Preklady: Bc. Gawin Cowper
Produkcia: Galéria umelcov Spiša
– kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja

u. fond
na podporu
umenia

O výstave /
About exhibition

**téma
theme**

K výstave *Niekoľko zelených záznamov nadrozmernej čiernej skrinky* boli prizvané umelkyne a umelecká dvojica, ktorí sa vo svojej tvorbe programovo zaoberajú environmentálnymi témami často prestúpenými utopickým konceptom. Ich medzinárodné pôsobenie rozširuje pole zdieľaných skúseností a interakcie. Diela sú výsledkom širšieho výskumu lokálnych aj globálnych teritórií, vychádzajú z odborných textov ako aj science fiction literatúry, prepájajú minulosť s možnou budúcnosťou. Jednotná téma je spracovaná z viacerých uhlov pohľadu v diferentných médiách, čo reflektuje rozsiahle možnosti prežívania a interpretácie.

Barbara Lucilla Benish (1958, CZ/USA) študovala etnografiu a umenie na Havajskej univerzite, maľbu na Claremont Graduate University a na Kráľovskej akadémii umenia v Štokholme. Momentálne pôsobí medzi Kaliforniou a oblasťou Južných Čiech, kde založila a vedie ekologicko-umelecké centrum ArtMill. www.barbarabenish.com

Zdena Kolečková (1969, CZ) je intermediálnou umelkyňou, ktorá vo svojej práci využíva aj intervenciu do verejného priestoru. Venuje sa témam súvisiacim s lokalitou jej rodného kraja, ekologickým a sociálnym záťažiam pohraničia, vzťahom periférie a centra. Je profesorkou na Fakulte umení a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Silvia Krupinská (1980, SK/UK) študovala výtvarné umenie na Chelsea School of Art and Design v Londýne a v r. 2016 ukončila magisterské štúdium umenia a vedy na Central Saint Martins College, University of the Arts London. Jej projekty zahŕňajú širší výskum prostredia a skúma možnosti interdisciplinárnej spolupráce umenia a vedy. www.silviakrupinska.art

Elena Martí Manzaneres (1966, ES) študovala na Escola d'Art Maño a Escola D'Arts i Oficis Diputació v Barcelone. Zásadnou témou v jej tvorbe je príroda, ktorej zraniteľnosť a krehkosť sa stáva metaforou našej vlastnej existencie. Často využíva nájdené prírodné a industriálne materiály a objekty, ktoré dáva do vzájomných vzťahov. www.elenamarti.com

Agáta Marzecová (1981, SK/EE) je interdisciplinárna výskumníčka, ktorá pracuje na rozhraní vedy, ekológie a umenia. Vo svojej práci sa zaujíma ako vnímať životné prostredie novými spôsobmi. Vyštudovala fotografiu na Inštitúte tvorivej fotografie v Opave a momentálne pôsobí ako pedagogička na Estónskej akadémii umenia v Tallinne. www.agatova.sk

Lucie Svoboda Mičíková (1986, CZ) je absolventkou Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave v ateliéri Ilony Németh "IN" Intermédia a multimédia. Vo svojej tvorbe využíva médium maľby, koláže, aj priestorovej inštalácie. Je laureátkou Ceny Jindřicha Chalupického za rok 2021 ako členka skupiny Björnson. www.luciemickikova.com

Kristyna a Marek Milde (CZ/USA) sa vo svojej tvorbe programovo venujú environmentálnym témam. Prostredníctvom umenia vo verejnom priestore sa zapájajú do spoločenského diania a vyzývajú diváka na aktívnu spoluúčasť. V r. 2007 obaja úspešne obhájili magisterský titul na Queens College v New Yorku. www.mildeart.com

Dagmar Šubrtová (1973, CZ) v r. 2000 absolvovala Vysokú školu umeleckopriemyselnú v Prahe, pod vedením Kurta Gebauera, kde následne pôsobila ako asistentka. Umeleckú tvorbu v diferentných médiách prepája s odborným výskumom ekologických záťaží a možnosťami regenerácie krajiny. www.dagmarsubrtova.cz

Magda Tothova (1979, SK/DE) rozvíja svoju umeleckú prax v rôznych disciplínach, od videoartu a inštalácií až po oblasť performance. Zaujíma sa o žáner science fiction, pričom sa zameriava na opakujúce sa konflikty medzi rôznymi spoločenskými koncepciami. V r. 2000 – 2005 študovala fotografiu na University of Applied Arts, Vienna. www.magdatothova.com

Edita Vološčuková (1951, SK) je intermediálnou umelkyňou, ktorú zaujíma vzťah medzi vedou a umením. Je členkou Umeleckého združenia C+S so sídlom v Košiciach a členkou Slovenskej výtvarnej únie. Žije a tvorí v Prešove.

Monika Germuška Vrancová (1985, SK) v r. 2012 ukončila magisterské štúdium na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach, kde momentálne pokračuje na doktorandskom štúdiu pod vedením prof. Petra Rónaia. Pracuje prioritne v médiu maľby, inštalácie a objektu. V r. 2021 bola finalistkou Strabag Artaward, Viedeň a finalistkou Nadácie Novum, Bratislava.